የኢትዮጵያ ፌደራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ፌደራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ሃያ ሁለተኛ ዓመት ቁጥር ፹፫ አዲስ አበባ ሰኔ ፴ ቀን ፪ሺ8ዓ.ም በኢትዮጵያ ፌደራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

22nd Year No. 83 ADDIS ABABA 7th July, 2016

አዋጅ ቁጥር ፱፻፶፰/ ፪ሺ፰

የኮምፒዩተር ወንጀል አዋጅ......ገጽ ፱ሺ፩፻፬

PROCLAMATION No. 958/2016

Computer Crime Proclamation ....Page 9104

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር ፱፻፶፰/ ፪ሺ፰

<u>የኮምፒዩተር ወንጀልን ለመደንገግ የወጣ አዋጅ</u>

የኢንፎርሜሽንና የኮምኒዩኬሽን ቴክኖሎጇ ለሃገሪቱ ኢኮኖሚያዊ፣ ማህበራዊና ፖለቲካዊ እድገት ቁልፍ ሚና የሚጫወት በመሆኑ፤

የኢንፎርሜሽንና የኮምኒዩኬሽን ቴክኖሎጂ አጠቃቀም ተገቢ ዋንቃቄና ዋበቃ ካልተደረገለት የሃገሪቱን ሁለንተናዊ እድገት ሊያደናቅፍ እንዲሁም የዜጎችን የግል ነፃነት አደጋ ላይ ሊጥሉ ለሚችሉ የተለያዩ የኮምፒዩተር ወንጀሎች እና ሌሎች የደሀንነት ስጋቶች የተጋለጠ በመሆኑ፤

በሥራ ላይ ያሉ የሀገሪቱ ሕጎች ከአዳዲስ የቴክኖሎጂ ለውጦች ጋር በበቂ ሁኔታ ተጣዋመው የማይሄዱ እና የኮምፒዩተር ወንጀልን ለመከሳከል፣ ለመቆጣጠር፣ ለመመርመርና ተጠርጣሪዎችን ወደ ፍትህ ለማቅረብ የሚያስችሉ ባለመሆናቸው፤

CONTENTS

PROCLAMATION No.958/2016

<u>A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR THE</u> <u>COMPUTER CRIME</u>

WHEREAS, information and communication technology plays a vital role in the economic, social and political development of the country;

WHEREAS, unless appropriate protection and security measures are taken, the utilization of information communication technology is vulnerable to various computer crimes and other security threats that can impede the overall development of the country and endanger individual rights;

WHEREAS, the existing laws are not adequately tuned with the technological changes and are not sufficient to prevent, control, investigate and prosecute the suspects of computer crimes;

<u> ያቸይ</u>ያይ

የኮምፒዩተር ወንጀልን ለመከላከል፣ ለመቆጣጠር፣ ለመመርመርና ኤሌክትሮኒክ ማስረጃዎችን ለመሰብሰብ የሚያስችሉ አዳዲስ ስልቶችንና ሥርዓቶችን በሕግ መደንገግ አስፊላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በኢትዮጵያ ፌደራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ህገ መንግስት አንቀጽ ፯፭(፩) መሰረት የሚከተለው ታውጇል፡-

<u>ክፍል አንድ</u> ጠቅሳሳ

1. <u>አጭር ርዕስ</u>

ይህ አዋጅ "የኮምፒዩተር ወንጀል አዋጅ ቁጥር ፱፻፺፫/፪ሺ፰" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓ**ሚ**

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆን በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፣

- 1/ "የኮምፒዩተር ወንጀል" ማለት፡-
  - ሀ) በኮምፒዩተር፣ በኮምፒዩተር ስርዓት፣ በኮምፒዩተር ዳታ ወይም ኔትዎርክ ላይ የሚፈፀም ወንጀል፤
  - ለ) ኮምፒዩተርን፣ የኮምፒዩተር ስርዓትን፣ የኮምፒዩተር ዳታን ወይም ኔትዎርክን በመጠቀም የሚፊፀም መደበኛ ወንጀል፤ ወይም
  - ሐ) በኮምፒዩተር፣ በኮምፒዩተር ስርዓት ወይም ኔትዎርክ አማካኝነት የሚሰራጭ ህገወጥ የኮምፒዩተር ዳታ ይዘት ነው፤
- 2/ "የዳታ ፕሮሰሲንግ አገልግሎት" ማለት በኮምፒዩተር ሥርዓት አማካኝነት ዳታን የመቀበል፤ የማከማቸት፤ የመተንተን፤ የማሰራጨት፤ የማጓጓዝ ወይም የማስተሳለፍ አገልግሎት ሲሆን የኔትዎርክ አገልግሎችንም

WHEREAS, it has become necessary to incorporate new legal mechanisms and procedures in order to prevent, control, investigate and prosecute computer crimes and facilitate the collection of electronic evidences;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

PART ONE GENERAL

1.Short Title

This Proclamation may be cited as the "Computer Crime Proclamation No.958/2016".

2.Definitions

In this Proclamation unless the context otherwise requires:

1/"Computer crime" means

- a) A crime committed against a computer, computer system, computer data or computer network;
- b) A conventional crime committed by means of a computer, computer system, computer data or computer network; or
- c) Illegal computer content data disseminated through a computer, computer system, or computer network;
- 2/ "data processing service" means the service of reception, storage, processing, emission, routing or transmission of data by means of computer system and includes networking services;

ይጨምራል፤

፱ሺ፩፻፮

- 3/ "ኮምፒዩተር ወይም የኮምፒዩተር ሥርዓት" ማለት በሶፍትዌር እና ማይክሮቺፕ ቴክኖሎጂ ላይ የተመሰረተ የዳታ ፕሮሰሲንግ፣ ክምችት፣ ትንተና፣ ስርጭት፣ ግንኙነት ወይም ሌሎች ሂሳባዊ ወይም አመክንዮአዊ ተግባራትን የሚያከናውን ማንኛውም መሳሪያ ሲሆን የመሳሪያው ተገጣሚ አካልንም ይጨምራል፤
- 4/ "የኮምፒዩተር ዳታ" ማለት በኮምፒዩተር ሥርዓት አማካኝነት ሊተነተን የሚችል ማንኛውም የይዘት ዳታ፣ የትራፊክ ዳታ፣ የኮምፒዩተር ፕሮግራም ወይም ደንበኞችን የሚመለከት ማንኛውም ኢንፎርሜሽን ነው፤
- 5/ "የኮምፒዩተር ፕሮግራም" ማለት አንድ የኮምፒዩተር ሥርዓት ተግባሩን እንዲያከናውን ወይም የታሰበውን ውጤት እንዲያስገኝ የሚያስችል በቃላት፣ በኮድ ወይም በዘዴ የሚገለጽ የመመሪያ ወይም የትዕዛዝ ስብስብ ነው፤
- 6/ "የትራፊክ ዳታ" ማለት በኮምፒዩተር ሥርዓት አማካኝነት የሚደረግን ኮምዩኒኬሽን መነሻ፤ መድረሻ፤ ዑደት፤ ጊዜ፤ ቀን፤ የግንኙነት ቆይታ፤ የዳታው መጠን፤ የአገልግሎት ዓይነት ወይም መሰል የኮምዩኒኬሽን ሰንሰለት የሚያሳይ በኮምፒዩተር ስርዓቱ የሚመነጭ
- 7/ "የይዘት ዳታ" ማለት በድምፅ፣ በተንቀሳቃሽ ምስል፣ በስዕል፣ በሂሳባዊ ቀመር ወይም በሌላ ማንኛውም ቅርፅ የሚገኝን የተከማቸ ወይም በስርጭት ሂደት ላይ ያለ ዳታ ወይም የኮምፒዩተር ኮምዩኒኬሽን ምንነት፣ ፍሬ ነገር፣ ትርጉም ወይም መልዕክት የሚያሳይ

- 3/ "computer or computer system" means any software and the microchips technology based data processing, storage, analysis, dissemination and communication device or any device that is capable of performing logical, arithmetic or routing function and includes accessories of that device;
- 4/ "computer data" means any content data, traffic data, computer program, or any other subscriber information in a form suitable for processing by means of a computer system;
- 5/ "computer program" means a set of instructions or commands expressed in words, codesor schemes which are capable of causing a computer system to perform or achieve a particular task or result;
- 6/ "traffic data" means any computer generated data relating to a chain of communication by means of a computer system indicating the communication's origin, destination, route, time, date, duration, size or types of underlying service;
- 7/ "content data" means any computer data found in the form of audio, video, picture, arithmetic formula or any other form that conveys the essence, substance, meaning or purpose of a stored or transmitted

የኮምፒዩተር ዳታ ነው፤

computer data or computer communication;

<u> ያ</u>ሺ፩፻፯

- 8/ **"ኔትዎርክ**" ማለት ሁለትና ከዚያ በላይ የኮምፒዩተር ሥርዓቶች እርስ በርስ አገልግሎት በማስተሳሰር የዳታ ፕሮሰሲንግ ለማግኘት ለመስጠት ወይም የሚያስችል ሥርዓት ነው፤
- 9/ "የኮምፒዩተር ዳታ ደህንነት" ማለት የኮምፒዩተር ዳታ እንዳይጠፋ፣ እንዳይቀየር፣ ሳልተፌቀደለት አካል ተደራሽ እንዳይሆን፣ ምስጢራዊነቱ እንዳይጋለጥ ወይም ሌላ ማንኛውም ጉዳት እንዳይደርስበት መጠበቅ ነው፤
- 0/ "ደራሽነት" ማለት ከኮምፒዩተር ስርዓት ጋር ግንኙነት የመፍጠር፣ ወደ ኮምፒዩተር ስርዓቱ የመግባት፣ ዳታ የማከማቸት፣ የተከማቸን ዳታ የማግኘት፣ የማየት፣ የመውሰድ፣ የማንቀሳቀስ፣ ወደ ሌላ ማከማቻ መሳሪያ የመገልበዋ ወይም ሌላ ማንኛውም የዳታ ፕሮሰሲንግ አባልግሎትን የማግኘት ተግባር ነው፤
- ፲፩/ "ቀልፍ መሰረተ ልማት" ማለት በዚህ አዋጅ ከአንቀፅ 3 እስከ 6 የተመለከተው ማናቸውም የወንጀል ድርጊት ቢፌጸምበት กสาก ተቅሞች ደኅንነት አና በብሔራዊ ላይ ከፍተኛ ጉዳተ ሊያደርስ የሚችል የኮምፒዩተር ሥርዓት፣ ኔተወርክ ወይም ዳታ **ነ**ው፡፡
- ፲፪/ "ጠለፋ" ማለት በኮምዩኒኬሽን ሂደት ላይ ያለን የኮምፒዩተር ዳታ ወይም የዳታ ፕሮሰሲንግ አገልግሎት መከታተል፣ መቅዳት፣ ማዳመጥ፣ መውሰድ፣ ማየት፣ መቆጣጠር

- 8/ "network" means the interconnection of two or more computer systems by which data processing service can be provided or received;
- 9/ "computer data security" means the protection of a computer data from deleting, changing, and accessing by unauthorized person, compromising its confidentiality or any other damage;
- 10/ "access" means to communicate with, to enter in, store in, store data in, retrieve, or obtain data from, to view, to receive, move or copy data from a computer system, or otherwise make use of any data processing service thereof;
- 11/ "critical infrastructure" means a computer system, network or data where any of the crimes stipulated under article 3 to 6 of this proclamation, is committed against it, would have a considerable damage on public safety and the national interest;
- 12/ "interception" means real-time surveillance, recording, listening, acquisition, viewing, controlling or any other similar act of data processing service

- ወይም ሌላ ተመሳሳይ ድርጊት ነው፤
- ፲፫ "አገልግሎት ሰጪ" ማለት በኮምፒዩተር ስርዓት አማካኝነት ቴክኒካዊ የዳታ ፕሮሰሲንግ ወይም የግንኙነት ስርዓት አገልግሎት ወይም ምትክ መሰረተ ልማት ለተጠቃሚዎች የሚያቀርብ ሰው ፱ሺ፩፻፰ ነው፤
  - ፲፬/ "ጠቅሳይ ዓቃቤ ሕግ" ማለት በፀዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የተሾመ የፌደራል ጠቅሳይ ዓቃቤ ሕግ ኃሳፊ ነው፤
  - ፲፭/ "ዓቃቤ ሕግ" ማለት በጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ ተሹሞ በዓቃቤያነ ሕግ መተዳደሪያ ደንብ መሥረት የሚተዳደር የሕግ ባለሙያ፤ ሲሆን ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉንና ምክትል ጠቅላይ ዓቃቤያነ ሕግን ይጨምራል፤
  - ፲፮/ "መርማሪ አካል" ማለት በሕግ የመመርመር ሥልጣን የተሰጠው አካል ነው፤
  - ፲፯/ "ክልል" ማለት በኢትዮጵያ **ይደራሳዊ** መንግሥት ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ ፵፯(፩) የተመለከተዉ ማንኛውም አንቀጽ ክልል ሲሆን ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም የአዲስ ከተማ አና የድሬዳዋ ከተማ አበባ አስተዳደሮችን ይጨምራል፤
  - ፲፰/ "ፖሊስ" ማለት የፌደራል ፖሊስ ወይም የፌደራል ፖሊስ ሥልጣን በውክልና የተሰጠው የክልል ፖሊስ ነው፤
  - ፲፱/ "ኤጀንሲ" ማለት የኢንፎርሜሽን *መረብ* ደህንነት ኤጀንሲ ነው፤
  - ኟ/ "ሰው" ማለት የተራዋሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፤
  - ኟ፩/ ማንኛውም በወንድ ፆታ የተገለጸው ሴትንም ይጨምራል፡፡

- or computer data;
- 13/ "service provider" means a person who provides technical data processing or communication service or alternative infrastructure to users by means of computer system;
- 14/ "Attorney General" means head of the Federal Attorney General appointed by the House of Peoples Representatives;
- 15 "Public prosecutor" means lawyer appointed by the Attorney General and administered by public prosecutors administration regulation and included the Attorney General and the deputy attorney generals;
- 16/ "investigatory organ" mean a person legally invested with the power of investigation;
- 17/ "regional state" means any state referred to in Article 47(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia and for the purpose this Proclamation it includes Addis Ababa and Dire Dawa city administrations:
- 18/ "police" mean Federal Police or Regional State Police to whom the power of the Federal Police is delegated;
- 19/ "Agency" mean Information Network Security Agency;
- 20/ "person" means a physical or juridical person;
- 21/ any expression in the masculine gender includes the feminine.

ፀጀፈያያ

<u>ክፍል ሁለት</u> <u>የኮምፒዩተር ወንጀሎች ንኡስ ክፍል አንድ</u> <u>በኮምፒዩተር ሥርዓትና በኮምፒዩተር ዳታ ላይ</u> የሚፈፀሙ ወንጀሎች

፫. <u>ሕገ ወጥ ደራሽነት</u>

- 1/ ማንኛውም ሰው ሆነ ብሎ ያለፌቃድ ወይም ከተሰጠው ፌቃድ ውጪ የኮምፒዩተር ስርዓት፣ የኮምፒዩተር ዳታ ወይም ኔትዎርክ ደራሽነት በክፌልም ሆነ በሙሉ ያገኘ እንደሆነ ከሦስት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም ከብር ፴ሺ እስከ ብር ፶ሺ በሚደርስ መቀጮ ወይም በሁለቱም ይቀጣል።
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (፪) ላይ የተመለከተው የወንጀል ድርጊት የተፈጸመው፤
  - ህ) በሕግ የሰውነት መብት ለተሰጠው ተቋም አገልግሎት ብቻ በሚውል የኮምፒዩተር ሥርዓት፣ የኮምፒዩተር ዳታ ወይም ኔትዎርክ ላይ ከሆነ ከሶስት ዓመት እስከ አምስት ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት እና ከብር ፴ሺ እስከ ብር ፶ሺ በሚደርስ መቀጮ ያስቀጣል፣
  - ለ) በቁልፍ መሥረተ ልማት ላይ ከሆነ ከአምስት ዓመት እስከ አስር ዓመት የሚደርስ ጽኑ እስራት እና ከብር ፯ሺ እስከ ብር ፩፯ሺ በሚደርስ መቀጮ ያስቀጣል፡፡

4. <u>ሕገ ወ</u>ፐ ጠለፋ

1/ ማንኛውም ሰው ሆነ ብሎ ያለፌቃድ ወይም ከተሰጠው ፌቃድ ውጪ ይፋዊ ያልሆነን

PART TWO COMPUTER CRIMES SECTION ONE CRIMES AGAINST COMPUTER SYSTEM AND COMPUTER DATA

3. Illegal Access

- 1/ Whosoever, without authorization or in excess of authorization, intentionally secures access to the whole or any part of computer system, computer data or network shall be punishable with simple imprisonment not exceeding three years or fine from Birr 30,000 to 50,000 or both.
- 2/ Where the crime stipulated under sub-article(1) of this Article is committed against:
  - a) a computer system, computer data or network that is exclusively destined for the use of a legal person, the punishment shall be rigorous imprisonment from three years to five years and fine from Birr 30,000 to 50,000;
  - a critical infrastructure, the punishment shall be rigorous imprisonment from five years to ten years and fine from Birr 50,000 to 100,000.

4. Illegal Interception

1/ Whosoever, without authorization or in

የኮምፒዩተር ዳታ ወይም የዳታ ፕሮሰሲንግ አገልግሎት የጠለፌ እንደሆነ ከአምስት ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እስራት እና ከብር ፲ሺ እስከ ፲ሺ በሚደርስ መቀጮ ይቀጣል፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) ላይ የተመለከተው የወንጀል ድርጊት የተፊጸመው:-

፲፻፭ភ

- ሀ) በሕግ የሰውነት መብት ለተሰጠው ተቋም አገልግሎት ብቻ በሚውል የኮምፒዩተር ዳታ ወይም የዳታ ፕሮሰሲንግ አገልግሎት ላይ ከሆነ ከአምስት ዓመት እስከ አስር ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት እና ከብር ፶ሺ ሺ እስከ ብር ፩፻ሺ በሚደርስ መቀጮ ያስታጣል፤
- ለ) በቁልፍ መሥረተ ልማት ላይ ከሆነ ከአስር ዓመት እስከ አስራ አምስት ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት እና ከብር ፩፪ሺ እስከ ብር ፪፪ሺ በሚደርስ መቀጮ ያስቀጣል፡፡

5. በኮምፒዩተር ሥርዓት ላይ ጣልቃ መግባት

- ማንኛውም ሰው ሆነ ብሎ ያለፌቃድ ወይም 1/ ከተሰጠው ፌቃድ ውጪ የኮምፒዩተር ዳታን በማስገባት፣ በማሰራጨት፣ በማዋፋት ወይም በመለመጥ የኮምፒዩተር ሥርዓትን ወይም ኔትወርክን መደበኛ ተግባር በከፊልም ሆነ ያደናቀል፤ ሙሳ. በሙሳ. ያወከ፣ ያወደ*መ* ወይም እንዲቋረጥ ያደረገ እንደሆነ ከሶስት ዓመት እስከ አምስት ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት እና ከብር <u>ያሺ</u> በማይበልዋ *መ*ቀጮ ይቀጣል::
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (፩) ላይ የተመለከተው የወንጀል ድርጊት የተፌጸመው፣
  - ሀ) በሕግ የሰውነት መብት ለተሰጠው ተቋም

- excess of authorization, intentionally intercepts non-public computer data or data processing service shall be punishable with rigorous imprisonment not exceeding five years and fine from Birr 10,000 to 50,000.
- Where the crime stipulated under sub-article(1) of this Article is committed against:
  - a) a computer data or data processing service that is exclusively destined for the use of a legal person, the punishment shall be rigorous imprisonment from five years to ten years and fine from Birr 50,000 to 100,000.
  - a critical infrastructure, the punishment shall be rigorous imprisonment from ten years to fifteen years and fine from Birr 100,000 to 200,000.

5. Interference with Computer System

- 1/ Whosoever, without authorization or in excess of authorization, intentionally hinders,impairs, interrupts or disrupts the proper functioning of the whole or any part of computer system by inputting, transmitting, deleting or altering computer data shall be punishable with rigorous imprisonment from three years to five years and fine not exceeding Birr 50,000.
- 2/ where the crime stipulated under sub-article(1) of this Article is committed against:
  - a) a computer system that is exclusively

አገልግሎት ብቻ በሚውል የኮምፒዩተር ሥርዓት ላይ ከሆነ ከአምስት ዓመት እስከ አስር ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት እና ከብር ፶ሺ እስከ ብር ፩፻ሺ በሚደርስ መቀጮ ያስቀጣል፤ destined for the use of a legal person, the punishment shall be rigorous imprisonment from five years to ten years and fine from Birr 50,000 to 100,000;

፱፻፭፭

ለ) በቁልፍ መሥረተ ልማት ላይ ከሆነ ከአስር ዓመት እስከ አስራ አምስት ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት እና ከብር ፩፫ሺ እስከ ብር ፪፫ሺ በሚደርስ መቀጮ ወይም ነገሩ ከባድ በሆነ ጊዜ ከአስራ አምስት ዓመት እስከ ሃያ ዓመት በሚደርስ ፅኑ እስራት እና ከብር ፪፫ሺ እስከ ብር ፭፫ሺ

6. <u>በኮምፒዩተር ዳታ ላይ ጉዳት ማድረስ</u>

- 1/ ማንኛውም ሰው ሆነ ብሎ ያለፌቃድ ወይም ከተሰጠው ፌቃድ ውጪ የኮምፒዩተር ዳታን የለወጠ፣ ያጠፋ፣ ያፈነ፣ ትርጉም እንዳይኖረው ወይም ዋቅም እንዳይሰጥ ወይም ለሕጋዊ ተጠቃማዎች ተደራሽ **እንዳይሆን** ያደረገ ዓመት **እንደሆነ ከሦስት** በማይበልጥ እስራት እና ከብር ፴ሺ በማይበል**ዋ መ**ቀጮ ይቀጣል::
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀፅ (፩) ላይ የተመለከተው የወንጀል ድርጊት የተፌጸመው፣
  - ህ) በሕግ የሰውነት መብት ለተሰጠው ተቋም አገልግሎት ብቻ በሚውል የኮምፒዩተር ዳታ ላይ ከሆነ ከሦስት ዓመት እስከ አምስት ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት እና ከብር ፴ሺ እስከ ብር ፴ሺ በሚደርስ

b) a critical infrastructure, the punishment shall be rigorous imprisonment from ten years to fifteen years and fine from Birr 100,000 to 200,000 or, in serious case, rigorous imprisonment from fifteen years to twentey years and fine from Birr 200,000 to 500,000.

6. Causing Damage to Computer Data

- 1/ Whosoever, without authorization or in excess of authorization, intentionally alters, deletes, suppresses a computer data, renders it meaningless, useless or inaccessible to authorized users shall be punishable with rigorous imprisonment not exceeding three years and fine not exceeding Birr 30,000.
- 2/ Where the crime stipulated under subarticle (1) of this Article is committed against:
  - a) a computer data that is exclusively destined for the use of a legal person, the punishment shall be rigorous imprisonment from three years to five years and fine from Birr 30,000 to 50,000;

መቀጮ ያስቀጣል፤

ለ) በቁልፍ መሥረተ ልማት ላይ ከሆነ ከአምስት ዓመት እስከ አስር ዓመት የሚደርስ ጽኑ እስራት እና ከብር ፶ሺ እስከ ብር ፩፻ሺ በሚደርስ መቀጮ ያስቀጣል፡፡

7. <u>ከኮምፒዩተር መሣሪያና ዳታ አጠቃቀም *ጋ*ር</u> የተያያዙ ወንጀሎች

1/ **ማን**ኛውም በኮምፒዩተር かくらする በኮምፒዩተር ዳታ ወይም በኔት*ዎርክ* ላይ ^{፱ሺ፩፻፲፪} ተ ሊያደርሱ እንደሚችሉ እያወቀ **ስ**ዚህ ዓሳማ ተብለው የተመረቱ ወይም የተሻሻሉ የኮምፒዩተር ፕሮግራሞችን ብሎ በኮምፒዩተር ሥርዓት አማካኝነት ያሰራጨ እንደሆነ ከአምስት ዓመት በማይበልዋ ቀላል እስራት ወይም ከብር <u>፴ሺ</u> በማይበልዋ መቀጮ ይቀጣል።

- 2/ ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ ከአንቀጽ 3 እስከ 6 የተዘረዘሩትን የወንጀል ድርጊቶች ለማስፌጸሚያ እንደሚውሉ እያወቀ ለዚህ ዓላማ የሚውሉ የኮምፒዩተር መሣሪያዎችን ወይም የኮምፒዩተር ዳታዎችን ሆን ብሎ ወደ ሀገር ውስጥ ያስገባ፣ ያመረተ፣ ለሽያጭ ያቀረበ፣ ያክፋሌለ ወይም ሌሎች እንዲያገኙት ያመቻች እንደሆነ ከአምስት ዓመት በማይበልጥ ጽኑ አስራትና ከብር ፲ሺ እስከ ብር ፶ሺ በሚደርስ መቀጮ ይቀጣል።
- 3/ ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ ከአንቀጽ 3 እስከ 6 የተዘረዘሩትን የወንጀል ድርጊቶች ለመፈፀም በማሰብ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ወይም (2) የተመለከቱትን የኮምፒዩተር መሳሪያዎች ወይም ዳታዎች ይዞ የተገኘ እንደሆነ ከሦስት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም ከብር ፩ሺ እስከ ብር ፴ሺ በሚደርስ መቀጮ ይቀጣል።

b) a critical infrastructure, the punishment shall be rigorous imprisonment from five years to ten years and fine from Birr 50,000 to 100,000.

7. <u>Criminal Acts Related to Usage of Computer Devices and Data</u>

- 1/ Whosoever, knowing that it can cause damage to computer system, computer data or network, intentionally transmits any computer program exclusively designed or adapted for this purpose shall be punishable with simple imprisonment not exceeding five years or fine not exceeding Birr 30,000.
- 2/ Whosoever, knowing that it is to be used for the commission of unlawful act specified under Articles 3 to 6 of this Proclamation, intentionally imports, produces, offers for sale, distributes or makes available any computer device or computer program designed or adapted exclusively for the purpose of committing such crimes shall be punishable with rigorous imprisonment not exceeding five years and fine from Birr 10,000 to 50,000.
- 3/ Whosoever possesses any computer devices or data specified under sub-article (1) or (2) of this Article with the intention to further the commission of any of the crimes specified under Articles 3 to 6 of this Proclamation shall be punishable with simple imprisonment not exceeding three years or fine from Birr 5,000 to 30, 000.
- 4/ Whosoever, without authorization or in

- 4/ ማንኛውም ሰው ሆነ ብሎ ያለፌቃድ ወይም ከተሰጠው ፌቃድ ውጭ የኮምፒዩተር ሥርዓት፣ የኮምፒዩተር ዳታ ወይም ኔትዎርክ ደራሽነት ማግኘት የሚያስችል የኮምፒዩተር ፕሮግራም፣ የምስጢር ኮድ፣ ቁልፍ፣ የይለፍ ቃል ወይም ሌሳ *መ*ሰል ዳታ ይፋ ያደረገ ወይም ስሌሳ ሰው አሳልፎ የሰጠ እንደሆነ ከአምስት ዓመት በማይበልዋ ቀላል እስራት ወይም ነገሩ ከባድ በሆነ ጊዜ እስከ አምስት ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት እና ከብር ፲ሺ እስከ ብር 976. <u>፲፻</u>፻፭ፊያ ደርስ መቀጮ ይቀጣል።
  - 5/ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀፅ (4) ላይ የተመለከተውን የወንጀል ድርጊት በቸልተኝነት የተፈፀሙ እንደሆነ ቅጣቱ ከአንድ ዓመት የማይበልጥ ቀላል እስራት እና ከብር ፲ሺ የማይበልጥ መቀጮ ይሆናል።

8. ከባድ ሁኔታዎች

በዚህ አዋጅ ከአንቀጽ 3 እስከ 6 የተመለከተው ማንኛውም የወንጀል ድርጊት የተፈፀመው፡-

- ሀ) ለወታደራዊ ተቅም ወይም ለዓለም አቀፍ ግንኙነት ሲባል በሚመለከተው አካል ተብቅ ምስጢር ተብሎ በተሰየመ የኮምፒዩተር ዳታ ወይም ዳታው በሚገኝበት የኮምፒዩተር ሥርዓት ወይም ኔትዎርክ ላይ ከሆነ፤ወይም
- ለ) አስቸኳይ ጊዜ አዋጅ በታወጀበት ወይም ሀገሪቱ በአስጊ ሁኔታ ላይ በምትገኝበት ወቅት ከሆነ፤ ቅጣቱ ከአስራ አምስት ዓመት እስከ ሃይ አምስት ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት ይሆናል።

<u>ንኡስ ክፍል ሁለት</u> በኮምፒዩተር አማካኝነት የሚ**ፈፀሙ የማ**ምበርበር፣ <u>የማታለል እና የስርቆት ወንጀሎች</u>

9. <u>የኮምፒዩተር ዳታን ወደ ሐሰት *መ*ለወ</u>ዋ

ማንኛውም ሰው የሌላውን ሰው መብት ወይም

excess of authorization, intentionally discloses or transfers any computer program, secret code, key, password or any other similar data for gaining access to a computer system, computer data or network shall be punishable with simple imprisonment not exceeding five years or in serious cases with rigorous imprisonment not exceeding five years and fine from Birr 10,000 to 50,000.

5/ Where the crime stipulated under subarticle (4) of this Article is committed negligently, the punishment shall be simple imprisonment not exceeding one year and fine not exceeding Birr 10,000.

8. Aggravated Cases

Where the crime stipulated under Article 3 to 6 of this Proclamation is committed:

- a) against a computer data or a computer system or network which is designated as top secrete by the concerned body for military interest or international relation, or
- b) while the country is at a state of emergency or threat, the punishment shall be rigorous imprisonment from fifteen years to twenty five years.

SECTION TWO COMPUTER RELATED FORGERY, FRAUD AND THEFT

9. Computer Related Forgery

Whosoever falsifies a computer data, makes false computer data or makes use of such data

ጥቅም ለ*ሙጉ*ዳት ወይም ለራሱ ወይም ለሌላ ሰው ተገቢ ያልሆነ ማናቸውንም መብት ወይም ዋቅም ለማማኘት ወይም ለማስንኝት በማሰብ ሕጋዊ ውጤት ያለውን ወይም ሊኖረው የማችለውን የኮምፒዩተር ዳታ ወደ ሐሰት የለወጠ ወይም ሐሰተኛ የኮምፒዩተር ዳታ ያዘጋጀ ወይም በዚሁ የተገለገለ እንደሆነ ከሦስት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እሥራት እና ከ፴ሺ ብር በማይበልጥ መቀጮ ወይም ወንጀሉ ከባድ በሆነ ጊዜ ከአስር ዓመት በማይበልዋ ጽኑ እስራት እና ከብር ፲ሺ እስከ ብር ፩፻ሺ በሚደርስ መቀጮ ይቀጣል፡፡

to injure the rights or interests of another or to procure for himself or for another person any undue right or advantage shall be punishable with simple imprisonment not exceeding three years and fine not exceeding Birr 30,000 or in a serious cases with rigorous imprisonment not exceeding ten years and fine from Birr 10,000 to 100,000.

91937g

፲. በኮምፒዩተር አማካኝነት የሚፈፀም የማታለል ወንጀል

- 1/ ማንኛውም አሳሳች ሰው የኮምፒዩተር ዳታዎችን በማሰራጨት፣ ማንነት ወይም ሁኔታ በመሰወር ወይም መግስጽ የሚገባውን ነገር በመደበቅ ወይም የሌላውን ሰው የተሳሳተ አምነት በመጠቀም፣ ሌሳውን ሰው አታልሎ የራሱን ወይም የሶስተኛ ወገንን ማንኛውም ጥቅም የሚጎዳ ድርጊተ *እንዲ*ልጽም ያደረገው እንደሆነ ከአምስት ዓመት በማይበልዋ ጽኑ እስራት እና ከብር ባሽ በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል።
- 2/ ማንኛውም ሰው በተምበረበረ መንገድ የማይገባ ዋቅም ለማግኘት ወይም ለሌላ ሰው ለማስገኘት የኮምፒዩተር ዳታን በመለወተ፣ በማተፋት ወይም ሌላ ማንኛውም ጉዳት በማድረስ በሌላ ሰው ላይ ኢኮኖሚያዊ ጉዳት ያደረሰ እንደሆነ ከአምስት ዓመት በማይበልጥ ጽኑ አስራት እና ከብር ፲ሺ እስከ ብር ፶ሺ በሚደርስ መቀጮ ወይም ወንጀሉ ከባድ በሆነ ጊዜ እስከ አስር ዓመት በሚደርስ ጽኑ አስራት እና ከብር ፲ሺ እስከ ብር ፩፻ሺ በሚደርስ መቀጮ ይቀጣል።

10. Computer Related Fraud

- 1/ Whosoever fraudulently causes a person to act in a manner prejudicial to his rights or those of third person by distributing misleading computer data, misrepresenting his status, concealing facts which he had a duty to reveal or taking advantage of the person's erroneous beliefs, shall be punishable with rigorous imprisonment not exceeding five years and fine not exceeding Birr 50,000.
- 2/ Whosoever, with fraudulent intent of procuring any benefit for himself or for another person, causes economic loss to another person by any change, deletion or any other damage of computer data shall be punishable with rigorous imprisonment not exceeding five years and fine from Birr 10,000 to 50,000 or in serious cases with rigorous imprisonment not exceeding ten years and fine from Birr 10,000 to 100,000.

11. Electronic Identity Theft

፲፩. የኤሌክትሮኒክ ማንነት ስርቆት

ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲ ላይ የተመለከተውን የወንጀል ድርጊት ለመልፀም በማሰብ ወይም ለሌላ ማንኛውም ዓላማ የሌላን ሰው የኤሌክትሮኒክ ማንነት የሚያፈጋግጥ ዳታ ፌቃድ በኮምፒዩተር ሥርዓት ያለባለቤቱ አማካኝነት ያመረተ፣ ያገኘ፣ የሽጠ፣ ይዞ የተገኘ ወይም ለሌላ ሰው ያስተላለፌ እንደሆነ ከአምስት ዓመት በማይበልጥ ቀላል አስራት ወይም ከብር <u> ፻ሺ በማይበል</u>ዋ መቀጮ ይቀጣል::

Whosoever, with intent to commit criminal act specified under Article 10 of this Proclamation or for any other purpose produces, obtains, sales, possesses or transfers any data identifying electronic identity of another person without authorization of that person shall be punishable with simple imprisonment not exceeding five years or fine not exceeding Birr 50,000.

<u>ንኡስ ክፍል ሦስት</u> ስለሕገወጥ የይዘት ዳታ

፲፪. <u>ለአካለ መጠን ባልደረሱ ልጆች ላይ የሚፈፀሙ ፀይፍ</u> ወይም ለመልካም ጠባይ ተቃራኒ የሆኑ ወንጀሎች

፩/ ማንኛውም ሰው፣

- ሀ) ለአካለ መጠን ያልደረስ ልጅ ወሲባዊ ድርጊት በግልጽ ሲፌጽም የሚያሳይ፣ ወይም
- ለ) አዋቂ ሰው ለአካለ መጠን ያልደረሰ ልጅ መስሎ ወሲባዊ ድርጊት በግልጽ ሲፈፅም የሚያሳይ፣ ስዕሳዊ መግለጫ፣ ፖስተር፣ ቪዲዮ የኮምፒዩተር ወይም ምስል ሥርዓትን በመጠቀም ሆነ ብሎ ያዘጋጀ፣ ያቀረበ፣ ያከፋፌለ፣ ያሰራጨ፣ ለሽያም ሌሎች *እንዲያገኙት ያመቻቸ ወይም* ያለ ፌቃድ ይዞ የተገኘ እንደሆነ ከሦስት ዓመት እስከ አስር ዓመት በሚደርስ ጽኑ አስራት ይቀጣል።

SECTION THREE ILLEGAL CONTENT DATA

12. Obscene or Indecent Crimes Committed Against Minors

- 1/ Whosoever intentionally produces, transmits, sales, distributes, makes available or possesses without authorization any picture, poster, video or image through a computer system that depicts:
  - a) a minor engaged in sexually explicit conduct; or
  - a person appearing to be a minor engaged in sexually explicit conduct; shall be punishable with rigorous imprisonment from three years to ten years.

2/ Whosoever entices or solicits a minor for sexual explicit conduct by transmitting or

ማንኛውም ሰው ወሲባዊ ይዘት ያሳቸውን ንግግሮችን፣ ስዕሎችን፣ የጽሁፍ መልእክቶችን *መ ይ.ም* ቪዲዮችን በኮምፒዩተር ሥርዓት አማካኝነት በማሰራጨት ወይም በመላክ ለአካለ ያልደረሰ ልጅን ለወሲባዊ ድርጊት ያነሳሳ ወይም የመለመለ እንደሆነ ከአምስት እስከ አስር ዓመት በሚደርስ ጽኑ ያሊያያገን እስራት ይቀጣል**።**

፲፫. በሰዎች ነፃነትና ክብር ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች

ማንኛውም ሰው ሆነ ብሎ፣

- ፩/ የኮምፒዩተር *ሥርዓት*ን በመጠቀም በሚያሰራጨው ጽሁፍ፣ ንግግር፣ ቪዲዮ ወይም ስዕል አማካኝነት በሌላ ሰው ወይም በተጎጂው ቤተሰቦች ላይ ከባድ ጉዳት ወይም አደጋ ለማድረስ በማሰብ ይሊያያነን ነራራራ ወይም የዛተ **እንደሆነ** ከሦስት ዓመት በማይበልዋ ቀሳል እስራት ወይም **እንደወንጀ**ሌ ዓመት ከባድነት ከአምስት በማይበልዋ ጽኑ እስራት ይቀጣል፤
  - **፪/ ተጎጃ**ውን ወይም ቤተሰቦቹን የማመለከት መረጃ ወይም መልአክት በኮምፒዩተር ሥርዓት አማካኝነት በተደጋጋሚ በማሰራጨት ወይም የተበዳዩን የኮምፒዩተር ኮምዩኒኬሽን በመከታተል ፍርሃትን፣ **ስ**ጋትን ወይም የሥነ-ልቦና ጫናን የፌጠረ እንደሆነ ከአምስት ዓመት በማይበልዋ ቀላል እስራት ወይም እንደወንጀሉ ከባድነት ከአስር ዓመት በማይበልዋ ጽኑ እስራት ይቀጣል፤
  - ፫/ የሌላን ሰው ክብር ወይም መልካም ስም የሚያትድፍ ጽሁፍ፣ ንግግር፣ ስዕል ወይም ተንቀሳቃሽ ምስል በኮምፒዩተር ሥርዓት አማካኝነት ያሰራጨ እንደሆነ፣ የግል አቤቱታ ሲቀርብበት ከሦስት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም ከብር ፴ሺ በማይበልጥ መቀጮ ወይም በሁለቱም ይቀጣል።

sending erotic speeches, pictures, text messages or videos through computer system shall be punishable with rigorous imprisonment from five years to ten years.

13. <u>Crimes against Liberty and Reputation of Persons</u>

Whosoever intentionally:

- 1/intimidates or threatens another person or his families with serious danger or injury by disseminating any writing, video, audio or any other image through a computer systems shall be punishable, with simple imprisonment not exceeding three years or in a serious cases with rigorous imprisonment not exceeding five years.
- 2/causes fear, threat or psychological strain on another person by sending or by repeatedly transmitting information about the victim or his families through computer system or by keeping the victim's computer communication under surveillance shall be punishable with simple imprisonment not exceeding five years or in serious case with rigorous imprisonment not exceeding ten years.
- 3/disseminates any writing, video, audio or any other image through a computer system that is defamatory to the honor or reputation of another person shall be punishable, upon complaint, with simple imprisonment not exceeding three years or fine not exceeding Birr 30,000or both.

14. Crimes against Public Security

፲፬. በሕዝብ ደህንነት ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች

በኢትዮጵያ ፌደራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የወንጀል บๆ 6632 የተደነገገው አንቀፅ እንደተጠበቀ ሆኖ በማንኛውም ሰው ሆነ ብሎ በህብረተሰቡ መካከል አመጽ፣ ሁከት ወይም ⁻ ጉ *እንዲፌ*ጠር የሚያነሳሳ ጽሁፍ፣ ተንቀሳቃሽ ምስል፣ ድምጽ ወይም ማንኛውንም ሌላ ምስል በኮምፒዩተር ሥርዓት አማካኝነት ያሰራጨ እንደሆነ ከሦስት ዓመት በማይበልዋ ጽኑ እስራት ይቀጣል::

፲፩. <u>በኮምፒዩተር ስርዓት አማካኝነት ስለሚሰራጭ</u> ማስታወቂያ

- ፩/ ማንኛውም ሰው ምርትን ወይም አገልግሎትን ለማስተዋወቅ ወይም ለሽያጭ ለማቅረብ ሆነ ብሎ የማስታወቂያ መልዕክቶችን ያለተቀባዩ ፌቃድ በኢሜይል ወይም መሰል የኮምፒዩተር አድራሻ አማካኝነት ያሰራጨ እንደሆነ ከሦስት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት እና ከብር ፴ሺ በማይበልጥ መቀጮ ወይም ወንጀሉ ከባድ በሆነ ጊዜ ከአምስት ዓመት በማይበልጥ ወት እስራት እና ከብር ፵ሺ በማይበልጥ መትር ይቀጣል።
- 2/ የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (፩) ድን*ጋጌ* ቢኖርም፦
  - ሀ) ማስታወቂያው በዋናነት ደንበኞችን ከአዳዲስ ምርቶች ወይም አገልግሎቶች ጋር ለማስተዋወቅ ያለ*ው* ከሆነና ደንበኞቹ ፌቃደኛ ከሆኑ፣ ወይም
  - ለ) የሳኪውን ትክክለኛ ማንነት፣ አድራሻ እና የመልእክቱ ተቀባይ ተመሳሳይነት ያሳቸው መልእክቶችን በቀጣይነት ሳለመቀበል የሚያስችል ቀሳልና ትክክለኛ አማራጭ የያዘ ክሆነ በወንጀል

Without prejudice to the provisions Article 257 of the Criminal Code of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, Whosoever intentionally disseminates through a computer system any written, video, audio or any other picture that incitesviolence, chaos or conflict among people shall be punishable with rigorous imprisonment not exceeding three years.

15. <u>Dissemination of Advertisement through</u> computer system

- 1/Whosoever, with intent to advertise or sell any product or service, disseminates advertisement messages through e-mail or related computer address without prior consent from the recipient shall be punishable with simple imprisonment not exceeding three years and fine not exceeding Birr 30,000. or, in serious case, with rigorous imprisonment not exceeding five years and fine not exceeding Birr 50,000.
- 2/ Notwithstanding the provision of subarticle (1) of this Article, dissemination of commercial advertisement through email account shall not be punishable provided that:
  - a) the primary purpose of the advertisement is to introduce customers with new products or services and the customers have willing; or
  - b) the advertisement contains valid identity and address of the sender, and valid and simple way for the recipient to reject or unsubscribe receipt of

አያስጠይቅም።

፲፯. ስለአገልግሎት ሰጪዎች የወንጀል ተጠያቂነት

ማንኛውም አገልግሎት ሰጪ በሚያስተዳድረው የኮምፒዩተር ሥርዓት አማካኝነት ለተሰራጨ ማንኛውም የሦስተኛ ወገን ሕገወጥ የይዘት ዳታ በሚከተሉት ሁኔታዎች በዚህ አዋጅ ከአንቀጽ ፲፪ እስከ ፲፬ በተመለከቱት ድንጋጌዎች መሠረት በወንጀል ተጠያቂ ይሆናል፤

- ፩/ ሕገ-ወጥ የይዘት ዳታውን በማስራጨት ወይም አርትኦት በማድረግ በቀጥታ የተሳተፌ ከሆነ፤
- ፪/ ሕገ-ወጥ የይዘት ዳታ መሆኑን እንዳወቀ ዳታውን ለማስወገድ ወይም ተደራሽ እንዳይሆን ለማድረግ ወዲያውኑ እርምጃ ያልወሰደ ከሆነ፤ ወይም
- ፫/ ሕገ-ወጥ የይዘት ዳታውን እንዲያስወግድ ወይም ተደራሽ እንዳይሆን እንዲያደርግ በሚመለከተው አካል ተነግሮት ተገቢ እርምጃ ሳይወስድ የቀረ ፱ሺ፩፻፲፰ ንደሆነ።

<u>ንኡስ ክፍል አራት</u> ስለሌሎች ወንጀሎች

፲፯. <u>የመተባበር ግዴታን ስለመጣስና የምርመራ</u> ሂ<u>ደትን ስለማደናቀፍ</u>

ማንኛውም ሰው፡-

- ፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፬(፪)፣ አንቀፅ ፳፭(፮)፣ አንቀፅ ፴(፪)፣አንቀፅ ፴፩(፪) ወይም አንቀፅ ፴፪(፬) መሰረት የተጣለበትን የመተባበር ግዴታ ያልተወጣ እንደሆነ ከአንድ ዓመት በማይበልዋ ቀላል እስራት ወይም ከብር ፲ሺ
- 2/ በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከናወን የኮምፒዩተር ወንጀል ምርመራ ሂደትን ሆነ ብሎ ያደናቀፌ እንደሆነ ከአምስት ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እስራት እና ከብር ፶ሺ በማይበልጥ መቀጮ ይቀጣል።

፲፰. በሌላ ሕግ ስለተደነገገ የወንጀል ድርጊት

በዚህ ክፍል ከተደነገጉት ወንጀሎች ውጭ ሌላ

further advertisement from the same source.

16. Criminal Liability of Service Providers

A service provider shall be criminally liable in accordance with Articles 12 to 14, of this Proclamation for any illegal computer content data disseminated through its computer systems by third parties, if it has:

- 1/ directly involved in the dissemination or edition of the contentdata;
- 2/ upon obtaining actual knowledge that the content data is illegal, failed to take any measure to remove or to disable access to the content data; or
- 3/ failed to take appropriate measure to remove or to disable access to the content data upon obtaining notice from competent administrative authorities.

SECTION FOUR OTHER OFFENCES

17. <u>Failure to Cooperate and Hindrance of Investigation</u>

Whosoever:

- 1/fails to comply with the obligations provided for under of Article 24(2) Article 25(6), Article 30 (2), Article 31(2) or Article 32 (4) of this Proclamation shall be punishable with simple imprisonment not exceeding one year or fine not exceeding Birr 10,000;
- 2/intentionally hinders the investigation process of computer crimes conducted pursuant to this Proclamation shall be punishable with rigorous imprisonment not exceeding five years and fine not exceeding Birr 50,000.

18. Criminal Act Stipulated in Other Laws

Where any crime other than those provided

ወንጀል በኮምፒዩተር ሥርዓት አማካይነት የተሬጸመ እንደሆነ አግባብነት ያለው ሕግ ተሬፃሚ ይሆናል፡፡

፲፱. ተደራራቢ ወንጀሎች

በኮምፒዩተር ሥርዓት አማካይነት የሚፌፀም ማናቸውም ዓይነት ወንጀል በልዩ ሕጎት ወይም በወንጀል ሕግ የሚያስቀጣ ሌላ ወንጀል አስክትሎ እንደሆነ፤ ለዚሁ ወንጀል ተገቢነት ያለው ድንጋጌ በተደራቢነት ተፌፃሚ ይሆናል።

ኟ. <u>በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ላይ</u> <u>የሚጣል ቅጣት</u>

በኢትዮጵያ ፌደራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የወንጀል ሕግ አንቀጽ ፲ (፩)፣ (፫) እና (፩) ሳይ የተደነገገው ቢኖርም በዚህ ክፍል የተመለከተውን ወንጀል የፊዐመው በሕግ ሰውነት መብት በተሰጠው አካል ሲሆን፣

፩/ ለወንጀሉ የተጣለው ቅጣት መቀጮ ከሆነ መቀጮው ከብር ፵ሺ እስከ ብር ፭፫ሺ ፱፻፩፻፲፱ ይሆናል፡፡

- ፪/ ለወንጀሉ የተጣለው ቅጣት የእስራት ቅጣት ከሆነ የቅጣቱ መጠን፡-
  - ህ) እስከ *ሦስት ዓመት* ቀላል እስራት ለሚያስቀጣ ወንጀል እስከ ብር ፶ሺ፣
  - ለ) እስከ አምስት ዓመት ቀላል እስራት ለሚያስቀጣ ወንጀል እስከ ብር ፩፻ሺ፣
  - ሐ) እስከ አምስት ዓመት ጽኑ እስራት ለሚያስቀጣ ወንጀል እስከ ብር <u>፩፻</u>፶ሺ፣
  - መ) እስከ አስር ዓመት ጽኑ እስራት ለሚያስቀጣ ወንጀል እስከ ብር ፪፻ሺ፣
  - ሥ) ከአስር ዓመት በላይ ጽኑ እስራት የሚያስቀጣ ወንጀል ሲሆን በዚህ አንቀጽ

for under this Part is committed by means of a computer, the relevant law shall apply.

19. Concurrent Crimes

Where any of the criminal acts provided for under this Part has resulted in the commission of another crime punishable under any special law or criminal code, the relevant provision shall apply concurrently.

20. Penalty Imposed on Juridical Person

Notwithstanding Article 90 (1), (3) and (4) of the Criminal Code of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, where any offence stipulated under this Part is committed by juridical person,

- 1/ the penalty shall be fine from Birr 50,000 to 500,000 for a crime punishable with fine;
- 2/ when the penalty provided for is imprisonment, the penalty shall be:
  - a) a fine not exceeding 50,000 Birr for a crime punishable with simple imprisonment not exceeding three years,
  - b) a fine not exceeding 100,000 Birr for a crime punishable with simple imprisonment not exceeding five years,
  - c) a fine not exceeding 150,000 Birr for a crime punishable with rigorous imprisonment not exceeding five years,
  - d) a fine not exceeding 200,000 Birr for a crime punishable with rigorous imprisonment not exceeding ten years,
  - e) a fine of up to the general maximum laid down in sub-article (1) of this Article for a crime punishable with

ንዑስ አንቀጽ (፩) እስከተመለከተው ከፍተኛ መቀጮ መጠን ለመድረስ በሚችል፤ መቀጮ ይቀጣል።

፫/ ለወንጀሉ የተጣለው ቅጣት መቀጮ ሆኖ መጠኑ በግልጽ ከተመላከተ መቀጮው አምስት እጥፍ ይሆናል፡፡

<u>ክፍል ሦስት</u> የመከሳከልና የምርመራ ሂደቶች

በዚህ ክፍል እና በክፍል አራት ስር የተደነገጉት ስነ ስርዓቶች፣ የምርመራ ሂደቶች እና የማስረጃ ድንጋጌዎች በህገ መንግስቱ እና አገሪቷ ተቀብላ ባወደቀቻቸው ዓለምአቀፍ ስምምነቶች ዋበቃ ያገኙ ሰብዓዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች ባረጋገጠ መልኩ ተፊፃሚ መሆን አለባቸው።

<u> ፳፪. ጠቅሳሳ</u>

- ፩/ የኮምፒዩተር ወንጀልን የመከላከልና የምርመራ ሂደት በዚህ ክፍል ድን*ጋጌዎች* ^{፱ሺ፩፻}ኛ መሰረት ይክናወናል።
  - ፪/ የዚህ ክፍል ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው በዚህ ህግ በግልፅ ባልተሸፊኑ ጉዳዮች ላይ የወንጀል ሕግ እና ሌሎች አግባብነት ያላቸው የሕግ ድንጋጌዎች በኮምፒዩተር ወንጀሎች ላይም ተፊፃሚ ይሆናሉ።

<u> ሸ፫. የመመርመር ሥልጣን</u>

- ፩/ በዚህ አዋጅ የተደነገጉ ወንጀሎችን አቃቤ ሕግ እና ፖሊስ በ*ጋ*ራ የመመርመር ስልጣን አላቸው፤ አቃቤ ሕግም የምርመራ ሂደቱን ይመራል።
- ፪/ ኤጀንሲው በኮምፒዩተር ወንጀል ምርመራ ሂደት ድጋፍ እንዲያደርግ ሲጠየቅ አስፈላጊውን ቴክኒካዊ ድጋፍ ይሰጣል፣ በምርመራ ሂደት የተገኙ መረጃዎችን

- rigorous imprisonment exceeding ten years.
- 3/ Where fine is expressly provided as punishment for a crime, it shall be five fold.

PART THREE PREVENTIVE AND INVESTIGATIVE MEASURES

21. Principle

The prevention, investigation and evidence procedures provided in this Part and Part Four of this Proclamation shall be implemented and applied in a manner that ensure protection for human and democratic rights guaranteed under the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia and all international agreements ratified by the country.

22. General

- 1/Computer crime prevention and investigation shall be conducted in accordance with the provisions of this Part.
- 2/Without prejudice the provisions of this Part, for issues not clearly covered in this law,the provisions of the Criminal Code and other relevant laws shall be applicable to computer crimes.

23. Investigative Power

- 1/ The public prosecutor and police shall have joint power to investigate criminal acts provided for in this Proclamation. And the public prosecutor shall lead the investigation process.
- Where requested to support the investigation process, the Agency shall provide technical support, conduct analysis on collected information, and provide evidences if necessary.

ይተነትናል፤ እንዳስልላጊነቱ ማስረጃዎችን ያቀርባል፡፡

- ፩/ በሌሎች ሕጎች የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አገልግሎት ሰጭ አካል በኮምዩኒኬሽን ሂደት ላይ ያለን የኮምፒዩተር ትራፌክ ዳታ ወይም ከዳታ ፕሮሰሲንግ አገልግሎት ጋር በተያያዘ የሚያገኛቸውን የትራፌክ ዳታዎች ቢያንስ ለአንድ ዓመት ይዞ ማቆየት ይኖርበታል።
- ፪/ በፍርድ ቤት ትዕዛዝ መሰረት እንዲገለጥ ካልተወሰነ በስተቀር ዳታው በምስጢር መያዝ አለበት፡፡

በሌሎች ሕጎች የተደነገጉ ልዩ ሁኔታዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣

- ፩/ የኮምፒዩተር ወንጀልን ለመከሳከል እና ለምርመራ መነሻ የሚሆኑ መረጃዎችን ማሰባሰብ ተገቢ ሆኖ ሲገኝ የተጠርጣሪዎችን በኮምኒዩኬሽን ሂደት ላይ ያለን የኮምፒዩተር
- ፱ሺ፩፻፳፩ ት፣ የዳታ ፕሮሰሲንግ አገልግሎት ወይም የኢንተርኔት እና ሌሎች መሰል ግንኙነቶችን እንዲጠለፍ ወይም ክትትል እንዲደረግበት መርማሪ አካል ለፍርድ ቤት ዋያቄ ሲያቀርብ ይችላል፡፡ ፍርድ ቤቱም ተገቢውን በመወሰን እንዳስፌላጊነቱ ጠለፋው ወይም ክትትል የሚደረግበት ሁኔታ እና ትዕዛዙን
  - ፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ ተሬፃሚ የሚሆነው በሌላ አኳኋን ዳታውን ማሰባሰብ የማይቻል ሲሆን እና ይኸው በጠቅላይ ዓቃቤ ህጉ ተቀባይነት አግኝቶ ሲወሰን ብቻ ይሆናል።
  - ፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪)

24. Retention of Computer Data

- 1/ Without prejudice to any provision stipulated in other laws, any service provider shall retain the computer traffic data disseminated through its computer systems or traffic data relating to data processing or communication service for one year.
- 2/ The data shall be kept in secret unless the court orders for disclosure.

25. Real-time Collection of Computer Data

Without prejudice special provisions stipulated under other laws,

- 1/ to prevent computer crimes and collect evidence related information, the investigatory organ may, request court warrant to intercept in real-time or conduct surveillance, on computer data, data processing service, or internet and other related communications of suspects, and the court shall decide and determine a relevant organ that could execute interception or surveillance as necessary.
- 2/ Sub-article (1) of this Article shall only be applicable when there is no other means readily available for collecting such data and this is approved and decided by the Attorney General.
- 3/ Notwithstanding the provisions of subarticle (1) and (2) of this Article, the

የተደነገገው ቢኖርም በቁልፍ መሰረተ ልማት ላይ ጉዳት ሲያስከትል የሚችል የኮምፒዩተር ወንጀል ስለመፈፀሙ ወይም ሲፈፀም ስለመሆኑ በቂ ጥርጣሬ ሲኖር እና አስቸኳይ ሁኔታ ሲያጋጥም ጠለፋው ወይም ክትትሉ ያለፍርድ ቤት ትዕዛዝ እንዲከናወን ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ

- 4/ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕጉ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሰረት ያለፍርድ ቤት ትዕዛዝ ለመዋለፍ ወይም ለመከታተል መነሻ የሆኑትን ምክንያቶች በ፵፰ ሰዓት ውስጥ ለፌደራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ማቅረብ አለበት፤ ፕሬዚዳንቱም ተገቢውን ትዕዛዝ ወዲያውኑ መስጠት ይኖርበታል።
- ፩/ በዚህ አንቀጽ ከንዑስ አንቀጽ (፩) እስከ (፩) መሠረት የሚገኝ ማንኛውም መረጃ ለጉዳዩ አግባብነት ከሌለው በጠቅላይ ዓቃቤ ህጉ ውሳኔ ወዲያውኑ መወገድ አለበት።
- ፯/ ማንኛውም አገልግሎት ሰጭ አካል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ወይም ንዑስ አንቀጽ (፫) የተደነገገውን ለማካሄድ ሲጠየቅ _{፱፻፩፻፳፪} ገልላጊውን ትብብር ማድረግ አለበት፡፡
  - ፯/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፭) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በዚህ አንቀጽ መሥረት የሚሰበሰብ ማንኛውም መረጃ በምስጢር መያዝ አለበት::

<u>ጃ፮. ኮምፒዩተርን፣ የኮምፒዩተር ሥርዓትን ወይም</u> መሥረተ ልማቶችን ከአደ*ጋ* ስለመጠበቅ

፩/ የኮምፒዩተር ወንጀል ሊፌፀም እንደሚችል በቂ ተርጣሬ ሲኖር እና ዋቃቱን ለመከላከልና ለመቆጣጠር፣ ዜጎችን አስቀድሞ ለማስጠንቀቅ፣ የምርመራ ሂደቱን ውጤታማ ለማድረግ ወይም የሚደርሰውን ጉዳት ለመቀነስ ኤጄንሲው ከመርማሪ አካላት ጋር በመተባበር እና ከፍርድ ቤት ፊቃድ

- Attorney General may give permission to the investigatory organ to conduct interception or surveillance without court warrant where there are reasonable grounds and urgent cases to believe that a computer crime that can damage critical infrastructure is or to be committed.
- 4/ The Attorney General shall present the reasons for interception or surveillance without court warrant under sub-article (3) of this Article to the President of the Federal High Court within 48 hours, and the president shall give appropriate order immediately.
- 5/ Any irrelevant information collected pursuant to sub-articles (1) to (4) of this Article shall be destroyed immediately upon the decision of the Attorney General.
- 6/ Any service provider shall cooperate when requested to carry on activities specified under sub-articles (1) and (3) of this Article.
- 7/ Without prejudice sub-article (5) of this Article, any information collected in accordance with this Article shall be kept confidential.

26. <u>Protection of Computer, Computer System</u> or Infrastructure from Danger

1/ Where there are reasonable grounds to believe that a computer crime to be committed and it is necessary to prevent and control the crime, provide early warning to citizens, to minimize the risks or for effectiveness of the investigation, the Agency, in collaboration with the በማውጣት የጥቃት ሰለባ ወይም መነሻ ሊሆኑ እንደሚችሉ በተጠረጠሩ ኮምፒውተሮች፣ የኮምፒዩተር ሥርዓቶች ወይም መሠረተ ልማቶች ላይ ድንገተኛ ፍተሻ ወይም የዲጂታል ፎረንሲክ ምርመራ ሲያካሂድ፣ ተስማሚ የሆነ የደህንነት መሳሪያ ወይም አገልግሎት ሲያቀርብ ወይም ሌላ መሰል ማንኛውንም እርምጃ ሲወስድ ይችላል፡፡

፪/ ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ተፈፃሚነት አስፌላጊ ከሆነ እና ተያቄ ከቀረበ የሚመለከታቸው አካላት የመተባበር ግዴታ አለባቸው።

*፩/ ማን*ኛውም ወይም አገልግሎት ሰጨ አካል የመንግስት ተቋም аны አዋጅ የተደነገጉት ወንጀሎች እየተፈጸሙ መሆኑን ያወቀ እንደሆነ በሚያስተዳድረው የኮምፒዩተር አማካኝነት ማንኛውም የሦስተኛ ወገን ሕገ ወዋ የይዘት ዳታ እየተሰራጨ መሆኑን ከተረዳ ወዲያውኑ ለኤጄንሲው እና ወንጀሉን በተመለከተ ማሳወቅ እና **አስፌ**ሳጊውን እርምጃ ለፖሊስ መውሰድ ይኖርበታል።

<u>ገጽ፻</u>፩//፱

፪/ ኤጀንሲው ሪፖርት የሚቀርብበትን ፎርም እና ሥርዓት በተመለከተ በመመሪያ ይወስናል።

<u>፳</u>፰. ስለ*መያዝ*ና በእስር ስለማቆየት

በሌሎች ልዩ ሕጎች የተደነገጉት ሁኔታዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣

፩/ በዚህ አዋጅ የተመለከተ የኮምፒዩተር ወንጀል ለመፌጸሙ ወይም እየተፈፀመ ስለመሆኑ በቂ ጥርጣሬ ሲኖር በወንጀል ሕግ ሥነ-ሥርዓት በተደነገገው መሰረት 2 ሊስ ተጠርጣሪዎችን ሊይዝ ይችላል፤ investigatory organ, and upon court warrant, may conduct sudden searches, conduct digital forensic investigation, provide appropriate security equipment or take other similar measures on computers, computer systems or infrastructures that are suspected to be attacked or deemed to be the sources of attack.

2/ For the implementation of the provision of sub-article (1) of this Article, as may be necessary and upon request, concerned organs shall have duty to cooperate.

27. Duty to Report

1/ Any service provider or government organ who has knowledge of the commission of the crimes stipulated in this Proclamation or dissemination of any illegal content data by third parties through the computer system it administers shall immediately notify the Agency, accordingly report to the police about the crime and take appropriate measures.

2/ The Agency may issue a directive as to the form and procedures of reporting.

28. Arrest and Detention

With out prejudice the provisions stipulated in special laws,

- 1/ where there are reasonable grounds to believe that a computer crime is committed or under commission, police may arrest suspects in accordance with the provisions of the Criminal Procedure Code.
- 2/ Where the investigation on the person arrested pursuant to sub-article (1) of this

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሰረት የተያዘ ሰው ምርመራ ያልተጠናቀቀ እንደሆነ በወንጀል ሕግ ሥነ-ሥርዓት በተደነገገው መሰረት ተጨማሪ የምርመራ ጊዜ ሲሰጥ ይችላል፤ ሆኖም በጠቅላላ የሚሰጠው ተጨማሪ የምርመራ ጊዜ ከአራት ወራት መብለጥ የለበትም።

<u>ክፍል አራት</u> <u>የማስረጃና የሥነ-ሥርዓት ድን*ጋ*ጌዎች</u>

<u>፳፱</u>. ጠቅሳሳ

- ፩/ የኮምፒዩተር ወንጀል የፍርድ ሂደትና የማስረጃ አሰባሰብ በዚህ ክፍል ድን*ጋጌዎች መ*ሰረት ይከናወናል።
- ፪/ የዚህ ክፍል ድን*ጋጌዎ*ች እንደተጠበቁ ሆነው የወንጀል ሕግ ጠቅሳሳ ክፍልና የወንጀለኛ መቅጫ ሥነ-ሥርዓት ሕግ ድን*ጋጌዎች* በኮምፒዩተር ወንጀሎች ሳይ ተፊፃሚ ይሆናሉ።

፴. <u>የኮምፒዩተር ዳታ ደህንነት ለማስጠበቅ ስለሚሰተ</u> ትዕዛዝ

፩/ መርማሪው አካል ለኮምፒዩተር ወንጀል ምርመራ ዓላማ አስልላጊ የሆነን የተወሰን የኮምፒዩተር ዳታ ሲጠፋ ወይም ሲቀየር እንደሚችል በበቂ ምክንያት ሲያምን ዳታውን የያዘ ወይም በቁተዋር ሥር ያደረገ ሰው አስልላጊውን የደህንነት ተበቃ እንዲያደርግ

^{፱ሺ፩፻፳፬} በጽሁፍ ሊያዝ ይችላል።

- ፪/ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) መሰረት ትዕዛዝ የተሰጠው ሰው በጽሁፍ የተገለፀውን የኮምፒዩተር ዳታ ደህንነት ለመጠበቅ ወዲያውኑ አስፌላጊውን እርምጃ የመውሰድና ከሦስት ወራት ሳልበለጠ ጊዜ ጠብቆ የማቆየት እንዲሁም የተሰጠውን ትዕዛዝ በምስሔር የመደዝ ግዴታ አለበት።
- 3/ መርማሪው አካል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ
  (2) የተመለከተው የጊዜ ገደብ ሲያበቃ ለተጨማሪ ሦስት ወራት ለአንድ ጊዜ ብቻ

Article is not completed, remand may be granted in accordance with the provisions of the Criminal Procedure Code; provided, however, the overall remand period may not exceed four months.

PART FOUR EVIDENTIARY AND PROCEDURAL PROVISIONS

29. General

- 1/Computer crime proceedings and collection of evidence shall be conducted in accordance with the provisions of this Part.
- 2/Without prejudice to the provisions of this Part, the General Part provisions of the Criminal Code and the Criminal Procedure Code shall be applicable to computer Crimes.

30. Order for Preservation of Computer Data

- 1/ Where there are reasonable grounds to believe that a computer data required for computer crime investigation is vulnerable to loss or modification, the investigatory organ may order, in writing, a person to preserve the specified data under his control or possession.
- 2/ The person ordered under sub-article (1) of this Article shall immediately take necessary measures to secure the specified computer data and preserve it for three months and keep such order confidential.
- 3/ The investigatory organ may order only a one-time extension for another three months up on the expiry of the period stipulated under sub-article (2) of this Article.

እንዲራዘም ትዕዛዝ ሊሰዋ ይችላል።

፴፩. <u>የኮምፒዩተር ዳታ ለማግኘት ስለሚሰጥ ትእዛዝ</u>

- 1/ በማንኛውም ሰው ይዞታ ወይም ቁዋጥር ሥር ያለ የኮምፒዩተር ዳታ ለኮምፒዩተር ወንጀል ምርመራ አስፌላጊ መሆኑ በበቂ ምክንያት ሲታመን መርማሪው አካል የኮምፒዩተር ዳታውን ለማግኘት ወይም ለማየት ለፍርድ ቤት ማመልክት ይችላል።
- 2/ ፍርድ ቤቱ የቀረበውን ተያቄ ካመነበት እና ጉዳዩ የሚመለከተውን ሰው መጥራት ካሳስፌለገው ማንኛውም ሰው በእጁ የሚገኘውን የኮምፒዩተር ዳታ ለመርማሪው አካል እንዲሰዋ ወይም እንዲያሳይ ሊያዝ ይችላል።

፴፪. ስለደራሽነት፣ ብርበራ እና *ሙያዝ*

- 1/ ለኮምፒዩተር ወንጀል ምርመራ ዓላማ አስፌላጊ ሆኖ ሲገኝ መርማሪ አካል ከፍርድ ቤት ፌቃድ በማውጣት ማንኛውም የኮምፒዩተር ሥርዓት፣ ኔትዎርክ ወይም የኮምፒዩተር ዳታ ከርቀት ወይም በቦታው በአካል በመገኘት መበርበር ወይም ጸራሽነት ማግኘት ይችላል።
- ያሸልጀሯ፩ °ርማሪ አካል በብርበራ እንዲያዝ የተፈለገውን የኮምፒዩተር ዳታ የብርበራ ፌቃድ በወጣበት የኮምፒዩተር ሥርዓት አማካኝነት ሲገኝ በሚችል ሌላ የኮምፒዩተር ሥርዓት ውስቱ የተከማቸ መሆኑን በበቂ ምክንያት ሲያምን ድጋሚ የፍርድ ቤት ፌቃድ ሳይጠይቅ የብርበራ ሥራውን ማከናወን ^{፱ሺልጀ}፭፭ ይም ዴራሽነት ማግኘት ይችላል።
  - 3/ መርጣሪ አካል በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ
    - (1) እና (2) መሰረት የብርበራ ሥራውን ሲያከናውን ከወንጀሉ *ጋር ግንኙነት* ያለውን፣
    - ሀ) ማንኛውም የኮምፒዩተር ሥርዓት ወይም ዳታ መያዝ፣
    - ለ) በብርበራ የተገኘውን የኮምፒዩተር ዳታ ኮፒ ወይም ፎቶ ግራፍ ማስቀረት፣
    - ሐ) ማንኛውም ቴክኖሎጂ በመጠቀም

31. Order for Obtaining of Computer Data

- 1/ Where a computer data under any person's possession or control is reasonably required for purposes of a computer crime investigation, the investigatory organ may apply to the court to obtain or gain access to that computer data.
- 2/ If the court is satisfied, it may, without requiring the appearance of the person concerned, order the person who is in possession or control of the specified computer data, to produce it to the investigatory organ or give access to same.

32. Access, Search and Seizure

- 1/ Where it is necessary for computer crime investigation, the investigatory organ may,upon getting court warrant, search or access physically or virtually any computer system, network or computer data.
- 2/ Where the investigatory organ reasonably believes that the computer data sought is stored in another computer system and can be obtained by same computer system, the search or access may be extended to that other computer system without requesting separate search warrant.
- 3/ In the execution of search under subarticle (1) or (2) of this Article, the investigatory organ may:
  - a) seize any computer system or computer data;
  - b) make and retain a copy or photograph data obtained through search;
  - c) maintain the integrity of the relevant stored data by using any technology;
  - d) render inaccessible the stored data

የዳታውን ደህንነት ማስጠበቅ፣

- መ) ብርብራ በተከናወነበት የኮምፒዩተር ሥርዓት ውስዋ የቀረውን ዳታ በምንም መልኩ ተደራሽ እንዳይሆን ማድረግ፣ ወይም
- ው) የጠ**ፉ** ዳታዎችን መልሶ ማግኘት፣ ይችላል።
- መርማሪው አካል ብርበራ የሚከናወንበትን የኮምፒዩተር ሥርዓት አሰራርን ወይም የኮምፒዩተር ዳታ ደህንነት ለማስጠበቅ የተወሰዱ እርምጀዎችን በሥራው ምክንያት የሚያውቅ ማንኛውም ሰው የብርበራ ሥራውን ሲያግዝ የሚችል አስፈላጊውን መረጃ ወይም የኮምፒዩተር 名士 እንዲሰጠው ሊያዝ ይችሳል።
- 5/ መርማሪ አካል ብርበራውን ሲያካሂድ ያገኛቸው ማናቸውም የኮምፒዩተር ሥርዓት አሰራር ወይም የኮምፒዩተር ዳታ የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች ወይም ሌሎች ሕጎችን የሚፃረሩ መሆናቸውን ሲያምን የኮምፒዩተር ሥርዓቱ ወይም የኮምፒዩተር ዳታው ጥቅም ላይ እንዳይውል፣ እንዲታገድ ወይም በተወሰን መልኩ እንዲገደብ ለፍርድ ቤት ትዕዛዝ እንዲሰዋለት ዋያቄ ሲያቀርብ ይችላል፣ ፍርድ ቤቱም ጉዳዩ በቀረበለት በ፵፰ ሰዓት ጊዜ ውስጥ አስፈላጊውን ትዕዛዝ መስጠት አለበት።
- 6/ የሕግ ሰውነት ባላቸው አካላት ላይ በሚደረግ ብርበራ የተቋሙ ኃላፊ ወይም ተወካይ መገኘት አስፌላጊ ከሆነ መርማሪው ተገቢውን ^{፱፻፩፻፳፮} »ፊፀም አለበት።

፴፫. ተቀባይነት ስለሚኖራቸው ማስረጃዎች

1/ በዚህ አዋጅ መሰረት የተያዘን የኮምፒዩተር ዳታ የሚመለከት ሰንድ፣ የሰንዱ የተረጋገጠ ግልባጭ ወይም የተረጋገጠ የኤሌክትሮኒክስ መዝገብ ወይም ህትመት በፍርድ ቤት ለቀረበው የክስ ጉዳይ በማስረጃንት ሊቀርብ from the computer system on which search is conducted; or

- e) recover deleted data.
- 4/ In the execution of search, the investigatory organ may order any person who has knowledge in the course of his duty about the functioning of the computer system or network or measures applied to protect the data therein to provide the necessary information or computer data that can facilitate the search or access...
- 5/ Where the investigatory organ finds the functioning of a computer system or computer data is in violation of the provisions this Proclamation or other relevant laws, it may request the court to order for such computer data or computer system to be rendered inaccessible or restricted or blocked. The court shall give the appropriate order within 48 hours after the request is presented.
- 6/ Where the search process on juridical person requires the presence of the manager or his agent, the investigatory organ shall take appropriate measure to do so.

33. Admissibility of Evidences

1/ Any document or a certified copy of the document or a certified printout of any electronic record relating to computer data seized in accordance with this Proclamation may be produced as evidence during court proceedings and shall be admissible. ይችላል፤ ተቀባይነትም ይኖረዋል፡፡

- 2/ በወንጀለኛ መቅጫ ሥነ-ሥርዓት ሕግና በሌሎች አግባብነት ባላቸው ሕንች መሰረት የሚቀርቡ ማስረጃዎች ተቀባይነት እንደተጠበቀ ሆኖ፡-
  - ሀ) በዚህ አዋጅ በተመለከቱት መንገዶች የተሰበሰቡ ማስረጃዎች፣ ወይም
  - ለ) ከውጭ አማባብ ባሳቸው บาต የሕፃ አስከባሪ አካሳት የኢትዮጵያ ሕፃ በማፈቅደው መሠረት የተገኙ ዲጂታል ወይም ኤሌክትሮኒክ *ማስረጃዎች* የኮምፒዩተር ወንጀሎችን 7.9.C ለማስረዳት በፍርድ ተቀባይነት ቤት ደኖራቸዋል።

፴፬. ትክክለኛነትን ስለማፈ*ጋ*ገጥ

በሌሎች ሕጎች የሰንድ ማስረጃ ስለሚፈጋገጥበት ሁኔታ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፫ የተመለከቱ ማስረጃዎችን ለፍርድ ቤት በማስረጃንት የሚያቀርብ ማንኛውም ሰው የማስረጃዎቹን ተአማኒነት እና ትክክለኛነት የማስረዳት ኃላፊነት አለበት።

<u> ፴</u>ጅ. <u>ስለዋና የኤሌክትሮኒክ ሰንድ</u>

- 1/ አስተማማኝነቱ በተረጋገጠ የኤሌክትሮኒክ ዳታ የተመዘገበበት ወይም የተከማቸበት ሥርዓትን ተከትሎ የተገኘ የኤሌክትሮኒክ መዝገብ የኤሌክትሮኒክ ዋና ስነድ ይሆናል።
- - 3/ የኤሌክትሮኒክ መዝገብ ሥርዓትን ትክክለኛነት

- 2/ Without prejudice to the admissibility of evidences to be produced in accordance with the Criminal Procedure Code and other relevant laws, any digital or electronic evidence:
  - a) produced in accordance with this Proclamation; or
  - b) obtainedby appropriate foreign law enforcement bodies in accordance with Ethiopian Law shall be admissible in court of law in relation to computer crimes.

34. Authentication

Without prejudice to the authentication of written documents stipulated in other laws, any person who produces evidences provided under Article 33 of this Proclamation in a court proceeding has the burden to prove its authenticity.

35. Original Electronic Document

- 1/Any electronic record which is obtained upon proof of the authenticity of the electronic records system or by which the data was recorded or stored shall be presumed original electronic document.
- 2/Without prejudice to sub-article (1) of this Article, the electronic printout which is obtained using a secured system under regular operation shall be considered original electronic evidence.
- 3/Where the authenticity of an electronic record is not proved, any evidence that shows the following fact shall be

ለማረጋገጥ ባልተቻለ ጊዜ፣

- ሀ) ኮምፒውተሩ ወይም መሣሪያው በተግባር ሲሥራ መቆየቱን፣ ብልሽት ያጋጠመው ቢሆንም የኮምፒውተሩን አስተማማኝነት የማያጓድለው መሆኑን፤
- ለ) የኤሌክትሮኒክ መዝገቡ እንዲመዘገብ የተደረገው ማስረጃውን ለማቅረብ ከሚልልገው ወገን በተቃራኒ ባለው ሌላኛው ተከራካሪ ወገን መሆኑን፤ ወይም
- ሐ) የኤሌክትሮኒክ መዝገቡ *እንዲመዘገብ* ወይም *እንዲከማች* ያደረገው ሰው ማስረጃውን ለማቅረብ በሚፌልገው ሰው ቁጥጥር POC. ያለመሆኑና ምዝገባው ወይም ክምችቱ የተለመደውን Polo ተከትሎ የተፈፀመ መሆኑን፣ የሚያሳይ ማስረጃ ማቅረብ ይቻሳል፡፡

፴፮. <u>ስለፍርድ ቤት *ግ*ምት</u>

ፍርድ ቤቱ በዚህ አዋጅ መሥረት የኤሌክትሮኒክ ሰንድ ተቀባይነትን ለመወሰን ተመሳሳይ ኮምፒዩተር ሥራውን የሚያከናውንበትን ሥነ-ሥርዓት፣ ደረጃ እና አሥራር ግምት ውስጥ ማስገባት ይችላል፡፡

፴፯. የማስረዳት ሸክም

1/ ዐቃቤ ሕግ ባቀረበው ክስ ላይ የተመለከተ ፍሬ ነገርን የማስረዳት እና በሕግ በተቀመጠው መመዘኛ መሠረት የማረጋገዋ ኃላፊነት አለበት።

<u>፰</u>ጵ፻ልሸቯ

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው ቢኖርም አቃቤ ህግ መሠረታዊ ፍሬ ነገሮችን ካስረዳ እና ፍርድ ቤት የማስረዳት ኃላፊነቱን ወደ ተከሳሽ ማዞር አስፈላጊ መሆኑን ካመነ የማስረዳት ሽክም ወደ ተከሳሽ ሲዞር ይችላል። admissible.

- a) the computer system was operating properly or the fact of its not operating properly did not affect the integrity of the electronic record; or
- b) it is established that the electronic record
  was recorded or stored by a party to the
  proceedings who is adverse in interest to
  the other litigant party seeking to
  introduce it; or
- c) it is established that the electronic record was recorded or stored in the usual and ordinary course of business by a person who is not a party to the proceedings and who did not record or store it under the control of the party seeking to introduce the record.

36. Presumption of Courts

When assessing the admissibility of evidence in accordance with this Proclamation, the court may have regard to the procedure, standard or manner in which a similar computer system is functioning.

37. Burden of proof

- 1/ Public prosecutor has the burden of proofing material facts regarding the cases brought to the court in accordance with the standards stipulated in law.
- 2/ Notwithstanding the provisions of subarticle (1) of this Article, upon proof of basic facts of the case by the public prosecutor if the court believes necessary to shift the burden of proofing to the accused, the court may do so.

PART FIVE

<u>ክፍል አምስት</u>

<u>የኮምፒዩተር ወንጀል ጉዳዮችን የሚከታተሉ ተቋማት</u>

፴፰. <u>የኮምፒዩተር ወንጀል የሚከታተል አቃቤ ሕግና</u> <u>ፖሊስ</u>

- 1/ በሕግ በተሰጠው ሥልጣን መሰረት የኮምፒዩተር ወንጀልን የሚከታተል አቃቤ ሕግ ወይም መርጣሪ በዚህ አዋጅ የተደነገጉትን የመፈፀምና የማስፈፀም ኃላፊነት አለበት::
- 2/ በዚህ አዋጅ ሥልጣን የተሰጠው የአቃቤ ሕግ እና ፖሊስ የኮምፒዩተር ወንጀልን የሚከታተል ልዩ የስራ ክፍል እንደአስፌሳጊንቱ ሲያደራጁ ይችሳሉ።

፴፱. <u>ስለኤጄንሲው *ኃላ*ፊንት</u>

ኤጄንሲው በቀጥታ የኮምፒዩተር ሥርዓት አማካኝነት የኮምፒዩተር ወንጀል ምርመራ የሚካሄድበትን ዘዴዎች እና ሌሎች አስፌላጊ የምርመራ ቴክኖሎጂዎችን የማቅረብ ኃላፊነት አለበት።

፵. የኮምፒዩተር ወንጀል የዳኝነት ሥልጣን

- 1/ የፌደራል ክፍተኛ ፍርድ ቤት በዚህ አዋጅ በተደነገጉ ወንጀሎች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል።
- 2/ የዳኝነት ሥልጣንን የተመለከቱ በኢትዮጵያ ፌደራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የወንጀል ሕግ አንቀጽ ፲፫ እና አንቀጽ ፲፯ ንዑስ አንቀጽ (፩) ፊደል ተራ (ለ) ድንጋጌዎች የኮምፒዩተር ወንጀልንም ያካትታሉ።

ፀጽያልያያ

፵፩. <u>አስፈፃሚ ግብረ-ኃይል ስለማቋቋም</u>

1/ በሌላ ሕግ ለኤጀንሲው የተሰጠው ሀገራዊ የሳይበር ደህንነት ኦፕሬሽንን በበሳይነት

INSTITUTIONS THAT FOLLOW UP CASES OF COMPUTER CRIME

38. <u>Public Prosecutor and Police Following up</u> <u>Cases of Computer Crime</u>

- 1/A Public prosecutor or investigative officer empowered to follows up computer crime cases in accordance with the powers conferred by law shall have the responsibility to enforce and cause to enforce the provisions of this Proclamation.
- 2/The Attorney General and Police empowered in this Proclamation may organize separate specialized task units when necessary to follow up computer crimes.

39. Duty of the Agency

The Agency shall have duty to establish online computer crimes investigation system and provide other necessary investigation technologies.

40. Jurisdiction

- 1/ The Federal High Court shall have first instance jurisdiction over computer crime stipulated under this Proclamation.
- 2/ The judicial jurisdictions stipulated under Article 13 and Article 17 (1) (b) of the Federal Democratic Republic of Ethiopia Criminal Code shall include computer crimes.

41. Establishment of Executing Task Force

Without prejudice the power of the Agency to lead national cyber security operation as stipulated in other relevant

- የመምራትና የማስተባበር ሥልጣኑ እንደተጠበቀ VЧ የኮምፒዩተር ወንጀልን ስመከሳከልና ስመቆጣጠር የጠቅሳይ *ዓቃ*ቤ ሕግ፣ የፌደራል *ፖ*ሲስ ኮሚሽን እና ሌሎች አማባብንት ያሳቸውን አካላት ኃላፊዎችን ያቀ6. ብሔራዊ አስሬ.የሚ ግብረ-ኃይል ይዋቀራል፡፡
- 2/ የጠቅሳይ ዓቃቤ ሕግ አስፈፃሚ ግብረ ኃይሉን ያስተባብራል፤ በግብረ ኃይሉ ሲሳተፉ የሚገባቸውን አግባብነት ያሳቸው ሌሎች ተቋማትን ይለያል፤ ውክልና እንዲኖራቸው ያደርጋል፡፡
- 3/ አስሬ.9ሚ 7114 ኃይሉ የኮምፒዩተር ወንጀልን ለመከላከልና ስመቆጣጠር የሚያስችለ 8.26 አገራዊ ምክክሮች እንዲኖሩ ያደርጋል፣ በየጊዜው በሚያጋዋሙ አደጋዎች ላይ ምክረ-ሐሳብ ያቀርባል፣ በየተቋማቱ ሲሰሩ የሚገቡ ጉዳዮችን በመለየት የአጭር አና የረድም 2.16 እቅዶችን ይነድፋል፣ እንዲሁም ልዩ አካላትን AR በማስተባበር የተቀናጀ አሰራር *እንዲኖር* ያደር ኃል ፡ ፡

<u>ክፍል ስድስት</u> ልዩ ልዩ ድን*ጋጌዎች*

፵፪. <u>ዓለም አቀፍ ተብብር</u>

፩/ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ መረጃ መለዋወጥን፣ በጋራ የምርመራ ሥራ ማከናወንን፣ ወንጀለኛ አሳልፎ መስጠትን እና ሌሎችን ጨምሮ የኮምፒዩተር ወንጀልን በሚመለከቱ ጉዳዮች ላይ ከሌላ ሀገር አግባብ ያለው ባለሥልጣን ጋር በዚህ አዋጅ፣ ኢትዮጵያ ተዋዋይ ወገን በሆነችበት ስምምነት እና የኢትዮጵያ የሕግ ሥርዓት በሚፊቅደው መሠረት በትብብር ይሰራል ወይም ስምምነት ሊፊራረም ይችላል።

- laws, a National ExecutingTask Force comprising the Federal Attorney General the Federal Police Commission, and other relevant bodies shall be established in order to prevent and control computer crimes.
- 2/ The Federal Attorney General shall lead the ExecutingTask Force, identify other relevant organizations to be incorporated in the Task Force and ensure their representation.
- 3/ The Task Force shall, for the prevention and control computer crimes, develop national discussion forum, discuss on occasional dangers materialized and provide recommendation thereof, design short and long term plans to be performed by the respective institutions as well as put in place synchronized system by coordinating various relevant organs.

<u>PART SIX</u> <u>MISCELLANEOUS PROVISIONS</u>

42. International Cooperation

- 1/The Federal Attorney General shall cooperate or enter in to an agreement with the competent authority of another country in matters concerning computer crime, including the exchange of information, joint investigations, and extradition and other assistances in accordance with this Proclamation and agreements to which Ethiopia is a party and within the limits of the country's legal system.
- 2/For the effective implementation of this

- ፪/ ለዚህ አዋጅ አራባፀም ሲባል መርማሪ አካል ተመሳሳይ ተልዕኮ ካለው የሌላ ሀገር መሰል ተቋም ጋር የመረጃ ልውውዋን፣ በሌላ መልኩ የጋራ ተብብርን ሊያደርግ ወይም እንደ አስፊላጊነቱ ስምምነት ሊፊራረም ይችሳል።
- ፫/ በዚህ አንቀጽ መሰረት የተገኘ ማንኛውም መረጃ ወይም ማስረጃ የኮምፒዩተር ወንጀልን ለመከላከል ወይም ለመመርመር ዓላማ ይውላል።

፵፫. <u>የኮምፒዩተር ሥርዓትን ወይም ንብረትን</u> ስለማገድ፣ ስለመውረስ ወይም ስለመዝ*ጋ*ት

- 1/ ፍርድ ቤት በዚህ አዋጅ መሰረት በጥፋተኛ ላይ ቅጣት ሲወስን ወንጀሉን ለመራፀም ጥቅም ላይ የዋለ ማንኛውም የኮምፒዩተር ሥርዓት፣ ዳታ ወይም መሳሪያ በመንግስት እንዲታገድ፣ እንዲወረስ፣ እንዲወገድ ወይም የዳታ ፕሮሰሲንግ አገልግሎቱ እንዲዘጋ በተጨማሪነት ሊያዝ ይችላል።
- 2/ ተከሳሹ በመጨረሻ ውሳኔ መሰረት ዋፋተኝነቱ ከተረጋገጠ ዋፋተኝነቱ በተረጋገጠበት ወንጀል ሥራ በቀጥታ መንገድ ያገኘው ንብረት ወይም ሐብት ይወረሳል፡፡
- 3/ ለዚህ አንቀጽ አፌፃዐም ሲባል አግባብ ያሳቸው ሌሎች ህኮች ተፌፃሚነት ይኖራቸዋል፡፡

፵፬. ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን

- 1/ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፊፀም የሚያስፊልግ ደንብ ሲያወጣ ይችላል፡፡
- 2/ ኤጀንሲው ይህን አዋጅ ለማስፊፀም የሚያስፊል*ግ መመሪያ* ሊያወጣ ይችላል፡፡

Proclamation, the investigatory organ may exchange information with institutions of another country having similar mission, perform joint cooperation in other forms or sign agreement with institutions of another country, when necessary.

3/Any information or evidence obtained pursuant to this Article shall apply for the purpose of prevention or investigation of computer crimes.

43. <u>Suspension, Confiscation or Blockage of</u> Computer System or Asset

- 1/ The court, in sentencing an offender under this Proclamation, may give additional order for the suspension, confiscation or removal of any computer system, data or device or blockage of data processing service used in the perpetration of the offence.
- 2/ The property or proceedings of the accused that he directly acquired through the computer crime for which he has been convicted shall be confiscateif the accused is convicted through a final decision;
- 3/ Other relevant laws shall be applicable for the implementation of this article.

44. Power to Issue Regulationand Directive

- 1/ The Council of Ministers may issue regulations necessary for the implementation of this Proclamation.
- 2/ The Agency may issue directives necessary for the effective implementation of this Proclamation.

ቪሂ፻፮፻፴፻

፵፭. ስለተሻሩና ተሬፃሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

45. Repeal and Inapplicable Laws

- 1/ የኢትዮጵያ ፌዴራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የወንጀል ሕግ አንቀጽ ፯፻፮ እስከ አንቀጽ ፯፻፲፩ የተመለከቱት ድን*ጋጌዎ*ች እና የቴሌኮም ማሞበርበር ወንጀል አዋጅ ቁጥር ፯፻፷፩/፪ሺ፬ አንቀጽ ጅ በዚህ አዋጅ ተሽረዋል።
- 2/ የዚህን አዋጅ ድን*ጋጌዎ*ች የሚ*ቃረን* ማናቸውም አዋጅ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሰራር ልማድ በዚህ አዋጅ በተሸፊኑ ጉዳዮች ሳይ ተፊፃሚነት የለውም።

፵፮. አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በፌደራል ነ*ጋሪት ጋዜጣ ታትሞ* ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ ሰኔ ፴ ቀን ፪ሺ፰ ዓ.ም

ዶ/ር ሙሳቱ ተሾመ የኢትዮጵያ ፌደራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

- 1/ Articles 706 to 711 of the Criminal Code of the Federal Democratic Republic of Ethiopia and article 5 of Telecom Fraud Offence proclamation no. 761/2012 are hereby repealed.
- 2/ No proclamation, regulations, directives or practices shall, in so far as they are inconsistent with this Proclamation, be applicable with respect to matters provided for by this Proclamation.

46.Effective Date

This Proclamation shall enter into force on the date of its publication in the Federal Negarit Gazette.

Done at Addis Ababa, this 7th day of July, 2016

MULATU TESHOME (Dr.)
PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC
REPUBLIC OF ETHIOPIA